

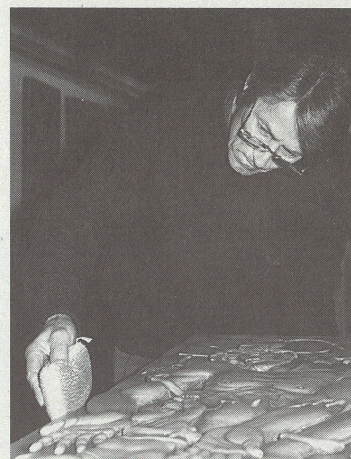
Program drugega izleta: iz Ljubljane vodi pot v Trebnje, na ogled Galerije samorastnikov; nadaljujemo z ogledom ateljeja Sandija Leskovca na Mirni; daljši postanek je v Zdravilišču Šmarješke Toplice, z možnostjo kopanja, rekreacije in kosila; izlet nadaljujemo do Kostanjevice na Krki z obiskom Galerije Božidarja Jakca in Forme Vive; zaključek izleta je v Novem mestu (na bližnji Trški gori si lahko ogledamo vinsko klet, sledi poskušnja znamenitega cvička s prigrizkom).

GALERIJA SAMORASTNIKOV TREBNJE. V poznih šestdesetih letih, v času, ko je ti. naivna umetnost doživela izjemen odziv javnosti, ko je o umetnikih hlebinjske šole govorila vsa Evropa kot o odkritju prvinskosti in rešitvi duše sodobnega človeka, so v Trebnjem osnovali Tabor likovnih samorastnikov, na katerem so se od

leta 1968 dalje vsako leto zbrali samotni individualni ustvarjalci, skupaj delali in izmenjavali izkušnje, a ostajali še naprej jasno razpoznavni in samosvoji. Umetniki so tu našli čas in priložnost, da izpilijo in obogatijo svoj individualni umetniški izraz. Številni neznani avtorji so s pomočjo taborov in galerije postali doma in v svetu poznani in priznani umetniki naivne umetnosti – samorastništva. Umetniška dela, ki so jih ustvarjali na Taborih, so poklanjali Trebnjemu, od leta 1971 dalje pa Galeriji samorastnikov Trebnje. Nastala je zbirka, v kateri je danes preko 700 umetniških del, slik in skulptur, ki jih je ustvarilo preko 200 umetnikov, tako iz evropskih držav kot držav ostalih celin sveta. Galerija je sodelovala na nekaj razstavah v tujini. Na Mednarodni razstavi naivne umetnosti Insite '94 v Bratislavi je prejela častno priznanje za nacionalno zbirko.

ATELJE SANDIJA LESKOVCA. Sandi Leskovec je kipar samorastnik, ki živi in dela na Mirni, kjer ima svoj atelje. Doslej je imel 18 samostojnih in 59 skupinskih razstav. Za svoja dela je prejel številna mednarodna priznanja in nagrade – prva je bila zlata medalja na VI. mednarodnem salonu v Monte Carlu leta 1977. Njegova dela se nahajajo v vseh kontinentih v več kot tridesetih državah sveta. Predstavljen je v številnih domačih in tujih katalogih skupaj z najuglednejšimi imeni naivne umetnosti. V ateljeju na Mirni ima razstavljenih preko štirideset svojih najboljših del v lesu, 5 vitražev in kamin, njegovo lastno delo, ki je obložen s keramičnimi ploščicami in z bakreno obrobo, na katerih so njegovi reliefi. V vitrinah, ki

ločujejo razstveni prostor od delavnice, pa razstavljeni katalogi, fotografije in priznanja kažejo prehojeno pot tega priznanega kiparja samorastnika.

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE: trije med seboj povezani hoteli imajo skupno 300 ležišč; dve restavraciji štejeta 530 sedežev, na voljo je aperitiv bar, bar Topliška klet, klubski saloni, trgovinica s časopisi, kozmetiko in spominki; v hotelu sta dva notranja bazena s termalno vodo (32° C); tu so še savna, fitness studio ter frizerski in kozmetični salon; v hotelskem parku ležijo trije zunanji

Z D R A V I L I Š Č E Š M A R J E Š K E T O P L I C E

68220 Šmarješke Toplice
Tel.: 068/73-230, 73-030
Telefax: 068/73-107

 KRKA ZDRAVILIŠČA

bazeni, med katerimi je znameniti leseni bazen, ki leži neposredno nad termalnim vrelecem; nad bazeni se razprostira športni center (tenis igrišča, mini golf, peščeno igrišče za odbojko, trim steza,...)

GALERIJA BOŽIDARJA JAKCA IN FORMA VIVA V KOSTANJEVICI NA KRKI: na ogled sta v bivšem cistercijanskem samostanu iz XIII. stoletja; galerija Božidarja Jakca je nastala v sedemdesetih letih, v prvih petih obnovljenih dvoranah nekdanjega samostana; tematsko se galerija nagiba k ekspresionizmu, saj so tu stalne zbirke slovenskih ekspresionistov, omeniti velja Jožeta Gorjupa, Toneta Kralja in nestorja slovenske grafike Božidarja Jakca; s časom se je galerija razširila tudi v druge obnovljene prostore. Pozornost velja umetniški zbirki starih mojstrov iz Kartuzije Pleterje.

Posebna znamenitost samostanskih vrtov je stalna razstava eksponatov Forme vive na prostem, kjer se odvijajo mednarodna kiparska delovna srečanja oz. simpoziji. Številne skulpture si lahko tako ogledamo v naravnem okolju, kjer so tudi nastajale.

OGLED VINSKE KLETI IN DEGUSTACIJA; ob vračanju proti domu bomo obiskali Novo mesto in bližnjo Trško goro, vinorodno pobočje posejano z vinogradi in zidanicami; povabili Vas bomo na ogled vinske kleti, poskušali bomo pristna dolensjska vina (posebnost

je prav gotovo cviček) seveda ob dobrotah domače kuhinje; večer lahko popestrimo z zvoki harmonike. Trška gora je poznana tudi kot romarska (Marijina božjepotna cerkev) in izletniška točka s čudovitim razgledom.

Dobrodošli v naše kraje.

Informacije:

Dolensjska turistična zveza in TIC Novo mesto
Novi trg 6, 68000 Novo mesto
Tel./Fax: 068/322-512

Turistično informacijski center Trebnje
Baragov trg 1
tel. 386 (0)68 44 717, fax. 386 (0)68 44 717

Zasnova in realizacija: Dolensjska turistična zveza in Studio 5
Izdajatelj in založnik: Dolensjska turistična zveza Novo mesto
Tisk: Tiskarna Novo mesto
Naklada: 5000 izvodov
Novo mesto, marec 1995

POVABILO NA DOLENJSKO

VABIMO VAS NA DVA ENODNEVNA IZLETA

V prvem izletu Vam želimo predstaviti sakralne bisere Dolenjske, v drugem pa vas želimo popeljati k dediščini likovnih samorastnikov.

Program prvega izleta: iz Ljubljane vodi pot v Stično, kjer si lahko ogledamo znamenitosti najstarejšega slovenskega samostana, nadaljujemo z ogledom župnijske cerkve Sv. Janeza Krstnika na Mirni in župnijske cerkve Sv. Ruperta v Šentrupertu. Postanek oz. kosilo predlagamo v gostilni Javornik na Rakovniku. Izlet nadaljujemo po dolini Laknice do Pleterje, kjer je znameniti Kartuzijanski samostan, od tam pa do Novega mesta in sicer do njegove osrednje znamenitosti Kapitlja. Zaključek izleta je v Dolenjskih Toplicah, z obiskom zdravilišča, kopanjem in ostalo rekreativno ponudbo ter večerjo.

ZNAMENITOSTI NAJSTAREJŠEGA SLOVENSKEGA SAMOSTANA. Leta 1098 je bil v Franciji ustanovljen cistercijanski red, leta 1132 naj bi bili prišli iz Francije graditelji samostana, 7. julija 1135 se je v Stični začelo redno redovno življenje, konec leta 1136 je patriarh Peregrin izdal ustanovno listino, 8. julija 1156 je bila posvečena samostanska cerkev.

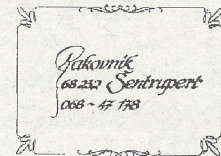
Stična je ne samo najpomembnejši spomenik romanske arhitekture v Sloveniji, temveč ji pripada celo v evropskem merilu izredno mesto v okviru zgodnje arhitekture cistercijanov. Iz najstarejše dobe so se ohranile naslednje sestavine redovne naselbine: samostanska cerkev, križni hodnik z obdajajočimi ga regularnimi prostori in s tem jedro samostana, poleg tega pa še zunanja ali vhodna kapela sv. Pavla ter v tlorisu tudi nekdanja cerkev sv. Katarine tik zunaj obzidja. Zakrita z baročno prevleko iz 17. in 18. stoletja ter zdaj pokrita z enotno streho, ki skriva na podstrešju celotno bazilikalno svetlobno nadstropje, je romanska cerkev iz 12. stoletja domala v celoti ohranjena.

ŽUPNIJSKA CERKEV SV. JANEZA KRSTNIKA: V listinah se omenja vsaj že od srede 13. stoletja. Današnja cerkev predstavlja sorodno stavbno kvaliteto kot šentruperska, kar je povezano tudi z imenom šentruperskega župnika Ivana Harrerja (1450–1474), ki je listinsko vpleten v gradnjo obeh gotskih cerkva, šentruperske in mirnske. Arhitektura mirnske cerkve predstavlja tip enoladijskega dvoranskega prostora s kamnoseško bogato izdelanim rebrastim obokom in bogato profiliranim vhodnim portalom, kar vse dokazuje nastanek v drugi polovici 15. stoletja. Na stropu svetišča in ladje so se ohranile freske dveh različnih stilnih obdobji: iz šestdesetih let 15.

stoletja in iz dvajsetih let 16. stoletja. Prve so najmočnejše delo mojstra Wolfganga in ohranjajo dokazila za raziskavo zgodovine glasbe, druge posredujejo gradiva za raziskavo gledališča. Oboje so torej dragocen vir za nadaljnje raziskave kulturne zgodovine na Slovenskem.

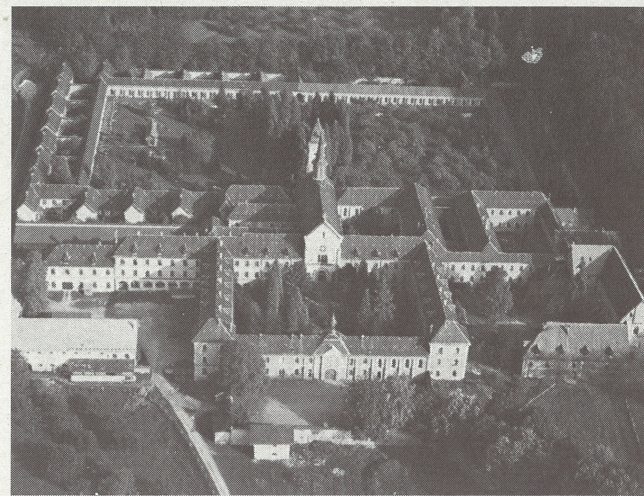
ŽUPNIJSKA CERKEV SV. RUPERTA. Listinsko je cerkev dokazana vsaj že iz časov kneginje Eme iz rodu dinastije Breško-Seliških v sredini 11. stoletja. O nastanku današnje cerkve je mogoče govoriti po letu 1393, ko so prevzeli patronatsko pravico nad župnijo Celjski grofje. Ti so umestili župnika Volbenka, ki bi morda lahko bil začetnik gradnje obrambnega stolpa. Kasneje so stolp preoblikovali v zvonik in ob njem razvili še ostale cerkvene stavbne elemente, končali pa z utrjenim obrambnim sistemom. Več kot sto let je trajala gradnja protiturškega tabora v Šentrupertu. Jakob Turjaški je z letnico 1497 na pročelju ladje dokazan kot zadnji graditelj cerkve. Tako po svoji legi sredi trškega naselja kakor po svoji estetski zaokroženosti in stavbni mogočnosti predstavlja cerkev sv. Ruperta enega vrhov slovenske gotske stavbne umetnosti. Pri zadnji restavraciji cerkve so pri sondiranju območnih pol v ladji odkrili tudi sledove srednjeveških fresk.

Gostilna Javornik

Gostilna leži 2 km z Mirne ob cesti Trebnje–Sevnica v vasi Rakovnik. Odprta je vse dni razen ponedeljka od 12. do 22. ure. V restavraciji je 100 sedežev, v točilnici jih je 10, 25 pa jih je v sobi za poslovna srečanja.

KARTUZIJSKI SAMOSTAN PLETERJE stoji ob vznožju Gorjancev in je danes obkrožen s tri metre visokim in 2800 m dolgim obzidjem. L. 1406 je grof Herman II. Celjski ustanovil kartuzijanski samostan, ki so ga pričeli graditi v začetku 15. stoletja. Od l. 1595 do 1773 je Pleterje pripadalo ljubljanskim jezuitom, ki so ga l. 1687 delno pregradili. Skoraj 120 let je bilo Pleterje tudi v posvetni lasti, nakar je leta 1899 ponovno prešlo v posest kartuzijancev. V letih 1900 do 1905 je samostan popolnoma prezidal Francoski arhitekt

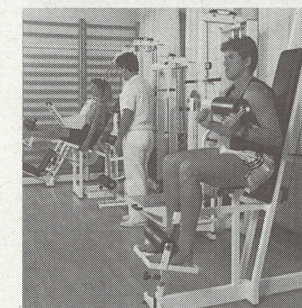
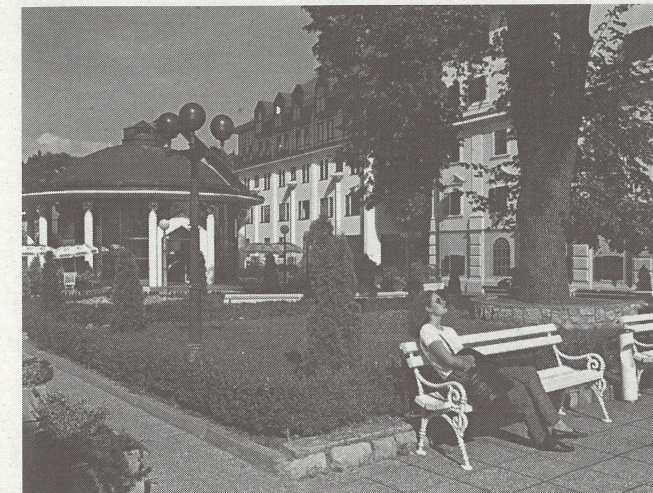

Pichat. Od prvotnega samostana je ostala samo cerkev sv. Trojice, križnorebrasta obokana enoladijska gotska zgradba kartuzijanskega tipa. Tudi zakristija je rebrasto nadsvodena. Ohranjen je bogato izklesan lektorij. Cerkev je edini ohranjen primer kartuzijanske gotike v Evropi. Znana je tudi samostanska knjižnica. Menišтво in samostan predstavljajo v zakristiji z multivizijskim sistemom in komentatorji.

KAPITELJSKA CERKEV SV. MIKLAVŽA je najstarejši stavbni spomenik v mestu in hkrati ena najlepših gotskih cerkva pri nas. Prvotna zgradba je bila zgrajena še pred letom 1365, v času stiškega Gradca. Današnje cerkev sestavljajo zvonik, ladja in prezbiterij,

pod katerim je kripta. Neenotna arhitektura cerkve, z lomljeno podolžno osjo vred, je rezultat številnih prezidav in dozidav, na katere so vplivali podelitev mestnih pravic l. 1365, turški vpadi in ustanovitev kolegiatnega kapitlja l. 1493, s čimer je cerkev postala kapiteljska. Na oltarjih in v zakristiji je več slik Valentina Janeza Metzingerja (1699–1759). Na glavnem oltarju pa je največja novomeška umetnostna dragocenost, slika svetega Miklavža, delo italijanskega manierističnega slikarja Tintoretta (Giacopo Robusti, 1518–1594). Poleg kapiteljske cerkve je FRANČIŠKANSKA CERKEV edina še ohranjena kulturna stavba iz obdobja gotike. Viri navedajo, da je v cerkvi veliko število nagrobnikov plemiških in meščanskih družin, ki so podpirale frančiškanski samostan; v katerem je danes ohranjena najstarejša knjižnica v mestu z 12.000 knjigami. Posebna dragocenost pa so inkunabule in številne Metzingerjeve slike.

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

68350 Dolenjske Toplice
Tel.: 068/65-230, 65-703
Fax: 068/65-663

KRKA ZDRAVILIŠČA

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE: hotela sta tesno povezana z zgodovino zdravilišča; Kopalniški dom je v stavbi, ki so jo že v 17. stoletju postavili tedanji gospodarji toplic grofje Auerspergi; nasproti stoji Zdraviliški dom, ki je bil dograjen leta 1899; oba hotela sta med seboj povezana z podzemnim hodnikom; v kompleksu je restavracija, aperitiv bar, bistro Rožek in poznano gostišče Rog; zdravilišče ima tri notranje bazene s termalno vodo (36° C), v parku pa se nahajata zunanji olimpijski bazen (s termalno vodo 27° C) in otroški bazen; ostalo ponudbo sestavljajo med drugim fitness studio, peščena igrišča za tenis, v telovadnici je strokovno vodena telovadba in rekreacija,...